

Κεφάλαιο 3 Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι

Οι προσδοκίες, που καλλιέργησε στους υπόδουλους χριστιανικούς λαούς το κίνημα των Νεοτούρκων το 1908, γρήγορα διαψεύστηκαν. Παρά τις επίσημες διακηρύξεις για ισότητα όλων των υπηκόων, οι χριστιανικοί πληθυσμοί της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας εξακολουθούσαν να υπομένουν διακρίσεις. Μπροστά στις αρνητικές αυτές εξελίξεις, τα βαλκανικά κράτη προχώρησαν σε μυστικές συνεννοήσεις μεταξύ τους, οι οποίες οδήγησαν στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-1913.

Ποια βαλκανικά κράτη συμμάχησαν εναντίον των Τούρκων και τι διεκδικούσαν;

Παρόλο που οι Μεγάλες Δυνάμεις ήταν αντίθετες στην αλλαγή συνόρων, η Σερβία, η Βουλγαρία, το Μαυροβούνιο και η Ελλάδα συμμάχησαν εναντίον των Τούρκων και τους κήρυξαν τον πόλεμο, διεκδικώντας τα εδάφη που κατείχε η Οθωμανική Αυτοκρατορία στη Βαλκανική Χερσόνησο.

Πότε ξέσπασε ο Α' Βαλκανικός Πόλεμος;

Ο Α' Βαλκανικός Πόλεμος ανάμεσα στους τέσσερις σύμμαχους βαλκανικούς λαούς και τους Τούρκους ξέσπασε τον Οκτώβριο του 1912.

Η Ελλάδα ήταν κατάλληλα προετοιμασμένη για τον πόλεμο αυτό;

Η Ελλάδα είχε φροντίσει έγκαιρα να οργανώσει και να εξοπλίσει τα στρατεύματά της, εκπαιδεύοντας τους στρατιώτες και παραγγέλλοντας νέα πυροβόλα, τουφέκια καθώς και πυρομαχικά.

Ο αρχιστράτηγος Κωνσταντίνος σε ποιες δύο κατευθύνσεις κινήθηκε;

Ο ελληνικός στρατός, που ενισχύθηκε με αρκετούς εθελοντές Έλληνες και Φιλέλληνες, με αρχιστράτηγο τον διάδοχο του θρόνου Κωνσταντίνο, κινήθηκε προς δύο κατευθύνσεις: προς την Ήπειρο και τη Μακεδονία. Με συντονισμένες και αιφνιδιαστικές κινήσεις τα ελληνικά στρατεύματα απελευθέρωσαν την Ελασσόνα και τη Δεσκάτη, ενώ μετά τη μάχη στο Σαραντάπορο μπήκαν στην Κοζάνη σε λιγότερο από μία εβδομάδα από την κήρυξη του πολέμου.

Ποια ήταν η εντολή του πρωθυπουργού Βενιζέλου;

Για να μην καταλάβουν οι Βούλγαροι τη Θεσσαλονίκη, ο ελληνικός στρατός, με εντολή του πρωθυπουργού Βενιζέλου, στράφηκε αμέσως προς την πρωτεύουσα της Μακεδονίας.

Πότε και πώς απελευθερώθηκε η Θεσσαλονίκη;

Η απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης κρίθηκε σε αποφασιστική μάχη στα Γιαννιτσά (19-20 Οκτωβρίου 1912), η οποία έληξε με νίκη των Ελλήνων. Αργά το βράδυ της 26ης Οκτωβρίου 1912 ο Οθωμανός διοικητής της πόλης Χασάν Ταχσίν Πασάς υπέγραψε το Πρωτόκολλο παράδοσης της Θεσσαλονίκης στους Έλληνες. Δύο μέρες αργότερα ο διάδοχος Κωνσταντίνος και τμήματα του ελληνικού στρατού μπήκαν στην πόλη και έγιναν δεκτοί με ενθουσιασμό.

Ποιες άλλες περιοχές απελευθερώθηκαν;

Στην περιοχή της Ηπείρου οι Έλληνες στρατιώτες απελευθέρωσαν σημαντικές πόλεις, όπως τα Ιωάννινα και προχώρησαν προς τη Βόρεια Ήπειρο. Ταυτόχρονα ο στόλος, με αρχηγό το ναύαρχο Κουντουριώτη, κατάφερε να εμποδίσει τη μεταφορά τουρκικών στρατευμάτων από τη Μικρά Ασία και απελευθέρωσε πολλά νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

